

21. neděle v liturgickém mezidobí

(Joz 24,1-2a.15-17.18b; Ef 5,21-32; Jan 6,60-69)

Dnes přináší evangelium závěr šesté kapitoly Janova evangelia, tedy poslední části dialogu, který následoval po Ježíšových slovech o chlebě života. Závěr celého diskursu je zklamáním, proto ho mnozí učedníci nepřijímají a odcházejí. Nalézáme zde však i překrásné Petrovo vyznání. Na toto evangelium ukazuje první čtení, ve kterém se mluví o závazku, k němuž se Hebrejové zavazují, že totiž neopustí svého Pána a nepůjdou za jinými bohy. Lid za těchto okolností neodchází, ale zavazuje se. Druhé čtení, z listu Efesanům, mluví o vztazích mezi mužem a ženou, které jsou charakterizovány vzájemnou podřízeností a velikou láskou.

První čtení podává zprávu o tom, jak po dobytí zaslíbené země shromáždil Jozue všechny izraelské kmeny v Sichemu, svolal všechny lid a postavil je před rozhodnutí, zda hodlají sloužit Pánu nebo jiným bohům, tedy božstvům kanaánských národů. Lid odpovídá: „Daleko ať je od nás myšlenka, že bychom opustili Hospodina a sloužili cizím bohům.“

Lid se rozpomíná, že Pán je zachránil a zavazuje se: „Vždyť Hospodin je náš Bůh. On vyvedl nás a naše otce z egyptské země, z domu otroctví, a udělal před našima očima tyto velké divy a chránil nás po celé cestě, kterou jsme šli, a mezi všemi národy, jejichž středem jsme procházeli.“ Proto je jejich odpověď jasná: „I my chceme sloužit Hospodinu, neboť je náš Bůh!“ Jde o úžasné vyznání víry, o překrásný závazek věrnosti Pánu.

Evangelijní úryvek nás uvádí do okamžiku shrnutí, na jehož konci zazní Petrovo vyznání víry: „Pane, ke komu půjdeme? Ty máš slova věčného života, a my jsme uvěřili a poznali, že ty jsi ten Svatý Boží.“ Jde o úchvatné vyznání, o závazek věrného následování Ježíše.

Tomu však předcházelo nepřijetí Ježíšových řečí o chlebě života; mnozí říkali, že je to tvrdá řeč, nepochopili, že to, co se jim zdálo tvrdé, bylo především požadavkem lásky. Na jiném místě Ježíš řekl: „Vezměte na sebe mé jho [...]. Vždyť mé jho netlačí a mé břemeno netíží.“ (Mt 11,29-30) Ježíšovo jho je jhem lásky.

V rozmluvě o chlebu života je vyjádřena veliká Ježíšova láska. Jde o lásku, která zároveň vyžaduje jistý závazek, neboť láska je náročná. Bez této náročnosti se nejedná o

pravou lásku. Jde však o nároky, které činí život krásným, plodným a zprostředkovávají hlubokou radost.

Ježíš smutně hovoří ke svým posluchačům: „Nad tím se pohoršujete?“; „Ale jsou mezi vámi někteří, kdo nevěří.“ On ví, kdo je jeho zrádce. Dar jeho lásky je konfrontován s uzavřeností, s odporem a odmítáním; ale on hodlá jít v lásce až do krajnosti. V evangeliu čteme: „A protože miloval svoje, kteří byli ve světě, projevil jim lásku až do krajnosti.“ (Jan 13,1)

Proto může Petr prohlásit: „Ty máš slova věčného života, a my jsme uvěřili a poznali, že ty jsi ten Svatý Boží.“ Kdo Ježíše opustí, nenalezne jiného spasitele, upadá, je ve slepé uličce. Naopak pozitivní rozhodnutí je takové, které Ježíšovu lásku přijímá i s její náročností a jejími požadavky, protože takový člověk ví, že se jedná o nezbytný aspekt tohoto Ježíšova štědrého daru.

Ve druhém čtení se, v Pavlově dopisu do Efesu, mluví o vztazích v rodině, zvláště pak o vztahu mezi manželem a manželkou. Zdůrazněny jsou zde dva body.

Úryvek začíná povzbuzením ke vzájemné podřízenosti: „Podřizujte se jeden druhému z úcty ke Kristu.“ To je základní postojem každého křesťana. Ježíš se stal poslušným až k smrti, vyšlapal pro nás cestu obětavé poslušnosti. Proto je třeba, abychom si byli vzájemně podřízeni.

Tato vzájemná podřízenost však není otroctvím, právě proto, že je vzájemná, ale také proto, že jde o podřízenost lásky. V listě Galatánům Pavel křesťany nabádá: „Spíše si navzájem posluhujte láskou.“ (Gal 5,13)

Musíme pochopit, že bez podřízenosti není pravé lásky, neboť ta je nemyslitelná bez jednoty vůlí, jestliže tedy lpíme jen na své vůli a nechceme důvěřovat, pak vlastně odmítáme milovat toho druhého. Je třeba si uvědomit nádheru vzájemného podřízení se, musíme být pozorní vůči touhám a potřebám druhých a tyto pak přijmout jako příležitost k růstu v lásce.

Pro ženy se má tento postoj podřízenosti stát stálým způsobem chování: „Ženy (ať jsou podřízeny) svým mužům, jako kdyby to byl sám Pán.“ V první Pavlově listu do Korintu apoštol říká, že hlavou muže je Kristus a hlavou ženy je muž (srov. 1 Kor 11,3), to říká, abychom pochopili, že existuje jistý řád stvoření.

Vzápětí však píše, že manželé nesmí rozkazovat, nýbrž milovat: „Muži, (každý z vás) ať miluje svou ženu...“; a ukazuje velice rozsáhlý ideál lásky: „...jako Kristus miloval církev a vydal sám sebe za ni.“ Když apoštol říká: „Kristus vydal sám sebe za ni.“, pak myslí na

Ježíšovo utrpení a na jeho kříž, na nejzazší manifestaci jeho lásky. Mužové tedy mají svou ženu milovat touto totální láskou.

V začátcích je snadné milovat, neboť sama přirozenost podněcuje vášeň lásky. Ale po jistém čase se objeví určité nebezpečí, že se tato láska zmenšuje, nebo přímo mizí. To můžeme v našich časech sledovat na tolikerých případech rozvodů. To je zapříčiněno tím, že ona počáteční láska nebyla stvrzena obětavostí a postupně slábla. Křesťanským ideálem však je pravý opak, láska má růst, je to láska, která nemá jen charakter počáteční zanícenosti, ale která se stává stále hlubší a skutečnější; láska, která v sobě zahrnuje aspekt oddanosti, trpělivosti a odpuštění; láska, která je skutečně podobná lásce Kristově, neboť on byl s námi skutečně trpělivý, vůči nám milosrdný, a který nás miloval i přes naše hříchy.

Kristova láska k jeho církvi je úžasnou skutečností. Kristovým plánem pro církve je učinit ji svatou, očistit ji skrze svátost křtu; „Tím si chtěl církve připravit slavnou, bez poskvrny, vrásky nebo něčeho takového, aby byla svatá a bez vady.“ Ohromující představa. A manželé mají Krista napodobovat.

Napodobují-li skutečně Krista, pak se ona podřízenost manželek stane něčím snadným. Ba co více, manželka pak nebude zatěžovat jeho vlastní autorita, kterou vůči své ženě má, ale zahrne ji do všech svých rozhodnutí, aby tak vyjádřil svou autentickou lásku, kterou ke své ženě chová.

Pavel uzavírá: „Toto tajemství je veliké; mám na mysli vztah Krista a církve.“ Láska mezi mužem a ženou je obrazem lásky mezi Kristem a církvi. Na počátku stvořil Bůh člověka ke svému obrazu: „Jako muže a ženu je stvořil.“, čteme v Gen 1,27. Nyní se tento ideál stal konkrétnějším, protože Kristus ukázal Boží lásku názorně.

Ideál křesťana spočívá v následování lásky Krista vůči církvi, anebo lépe, od okamžiku kdy je ve skutečnosti nemožné ho následovat lidskými silami, spočívá v přijetí jeho lásky. Je třeba, abychom do svých srdcí přijali lásku, která má svůj původ v Kristově srdci, abychom dokázali své rodinné vztahy prožívat ve vší obětavosti, ke které nás nabádá sám Pán. Jen tak nalezneme pravou radost.

Můžeme tedy Ježíšovi, společně s Petrem, říci: „Pane, ke komu půjdeme? Ty máš slova věčného života.“ Ježíš však nemá jen slova věčného života, ale také věčnou lásku, jak nám to ukázal svým utrpením a smrtí na kříži. Proto ho chceme stále následovat celým svým srdcem.